

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

Trenquem el Silenci

PROJECTE DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE DIRIGIT A LES
AMPA, LES ESCOLES DE PRIMÀRIA I ELS INSTITUTS DE SECUNDÀRIA
DE CATALUNYA

Grup promotor del projecte:

Plataforma unitària contra les violències de gènere

Se'ls proposarà formar part del projecte a altres institucions com:

Els Consells de Dones

La FAPAC

Les escoles de primària

El Consorci d'Educació

Els Centres de Recursos Pedagògics

Els Punts d'Informació i Atenció a les Dones

Institut Català de les Dones

(IMEB) Institut Municipal d'Educació de Barcelona

PEC (Projecte Educatiu Ciutat)

Barcelona, febrer 2010

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

ANTECEDENTS

L'any 2007 es va dur a terme un projecte pilot sorgit al Consell de Dones de Sant Martí que va apostar per treballar multidisciplinàriament amb altres institucions, serveis i professionals (Centre de Recursos Pedagògics, Serveis Personals, Punt d'Informació i Atenció a les Dones, Plataforma unitària contra les violències de gènere, Espais per la Igualtat i l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona), per elaborar un projecte compartit i coordinat.

Algunes de les conclusions del treball:

- ◆ Necessitat de canvi. Una realitat, la falta de compromís pel canvi.
- ◆ Nova orientació per la prevenció a les escoles. Els tallers de sensibilització són una prioritat per les persones adultes responsables de l'educació i socialització de noies i nois.
- ◆ Cal formació específica per al personal docent per evitar inseguretats i resistències.
- ◆ Importància del paper dels i les educadores de Serveis Socials en la detecció de situacions.
- ◆ Els recursos de sensibilització disponibles són insuficients, desconeguts i no és fàcil adequar-los a les necessitats.
- ◆ És necessari identificar els elements que cal qüestionar per afavorir canvis que conflueixin cap a unes relacions més igualitàries i justes entre ambdós sexes.
- ◆ Els canvis de rols assignats
- ◆ Els estereotips
- ◆ Proposar una metodologia més integral per actuar en aquests sectors de població.
- ◆ Dissenyar materials adequats per a cada etapa educativa.
- ◆ La prevenció de les relacions abusives ha de formar part del projecte educatiu de centre, del projecte curricular i del pla anual de centre.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

- ◆ Cal mantenir, de manera periòdica, la revisió i actualització de la guia de recursos.

Aquestes conclusions ens varen animar a continuar en el projecte per fer-lo extensiu a la resta de districtes de Barcelona i d'altres poblacions de Catalunya, en torn a la comunitat educativa de primària, secundària, AMPA i professorat.

JUSTIFICACIÓ

Cada any hi ha més de mig milió d'agressions a dones de totes les edats. Un 18,3% de les dones treballadores han patit alguna vegada una agressió d'assajament sexual.

A tot el món, un 12,1% de dones, entre 18 i 29 anys, i un 11,2%, entre 29 i 39 anys, pateixen maltractament. D'aquestes, un 15% tenen estudis superiors i un 41% estudis secundaris.

Als EUA, les noies de 16 a 24 anys són les que pateixen més assalts sexuals i més violència en les seves relacions. A Espanya, al 2000, l'augment de la violència de gènere entre la població juvenil és més gran en la franja dels 18 als 24 (en un 14.9%) seguida de la franja dels 25-29 (en 10.2%). El 40% de les denúncies a l'Estat Espanyol per maltractaments al 2005 són dones menors de 30 anys. A Catalunya, les denúncies per maltractaments produïts a dones han passat de 3.260 el 1998 a 13.242 el 2004.

Dades a tenir en compte:

- L'Organització Mundial de la Salut ha alertat sobre el fet de que la violència de gènere és la primera causa de mort entre les dones amb edats compreses entre els 15 i 44 anys, per sobre de les guerres, accidents de trànsit o els diferents tipus de càncer.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

- Segons un informe de la *Comisión para la investigación de los malos tratos a mujeres*, un 75% dels nois joves no relacionen la manca d' amor amb el maltractament i el 80% de les noies joves pensen que es pot exercir violència a algú a qui s'estima.
- Un 32.1% dels nois i un 14% de les noies consideren normal que un noi obligui a la seva parella a mantenir relacions sexuals i entre un 15% i un 25% de les noies pensen que sols aconseguiran la felicitat, la seguretat i la protecció si estan en parella.
- Al menys 451 dones han mort víctimes de la violència de gènere en els últims cinc anys a Espanya.
- El 33% de dones mortes són menors de 30 anys (2006).
- Aquestes xifres encara són més alarmants entre les joves d'edats compreses entre els 16 i els 17 anys, doncs davant de les 345 denúncies de l'any 2002, ens trobem amb 598 al setembre del 2005 i els números es disparen a la franja d'edat dels 18-20 anys amb 2183 denúncies presentades fins al setembre del 2005 davant de les 1659 de l'any 2002.

Les dades esmentades posen de manifest que les estructures de poder entre dones i homes, malgrat els canvis dels darrers anys, segueixin reproduint models de relació masclistes. Encara ens queda molt per fer si realment volem construir unes relacions de parella igualitàries basades en el diàleg, el respecte i la tolerància. I això passa per proporcionar al nostre jovent una educació no sexista que comporti una veritable modificació en l'esquema violent naturalitzat i profundament instaurat en les arrels de la nostra societat i basat en l'estructura de poder i supremacia en les relacions de l'home sobre la dona. Des de la prevenció i des de l'educació podem lluitar contra aquesta xacra

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

social, canviant els paràmetres i estructura de la societat patriarcal que fa possible aquesta violència.

En els darrers anys, alguns dels estudis sobre violència de gènere s'han centrat en treballar el tema amb població adolescent, el que està desvetllant una realitat força preocupant en la qual es destaca la presència de violència en les relacions sentimentals que mantenen els i les adolescents.

La violència de gènere està augmentant entre la gent jove, independentment del seu nivell d'estudis i/o classe social. Per exemple, un estudi recent a 31 universitats de diferents països industrialitzats va trobar que un 29% d'estudiants universitaris havia comès o rebut agressions durant els 12 darrers mesos i un 9,4% d'aquestes eren físiques greus. Aquest i altres estudis fan que pensem que cal incidir en la prevenció entre adolescents i també en l'etapa de construcció de la identitat i de socialització, entre les nenes i nens de primària.

FINALITAT

Per tant i partint del caràcter social i estructural en què es basa la violència de gènere, s'ha de treballar per la seva eliminació des de la base de l'educació i la socialització preventiva, desmitificant els paràmetres d'èxit i d'atractiu que segueixen les pautes de masculinitat hegemònica i de coerció de la llibertat de les dones.

La Plataforma unitària contra les violències de gènere considera primordial dur a terme una tasca preventiva i de conscienciació als tres nivells de col·lectius implicats: famílies, mestres (com agents socialitzadors i transmissors de valors) i alumnat, des de les escoles de primària i instituts de secundària, reunint-se amb les AMPA i els centres educatius per veure quines són les seves necessitats i demandes, com viuen ells el tema de la violència de gènere per tal de que s'impliquin en el projecte i poder fer un treball conjunt de prevenció,

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

doncs considerem que quan més aviat comencem a actuar amb els nens i les nenes més fàcil és que deixin de veure les conductes masclistes i la violència com quelcom natural.

Així mateix, el treball amb les AMPA és molt important ja que tenim constància de que hi ha pares i mares que volen tenir informació sobre la problemàtica de la violència de gènere per tal d'educar en la prevenció, saber detectar-la i com poder actuar, a més d'estar assabentats dels recursos públics existents.

La Plataforma, constituïda fa set anys amb l'objectiu de sensibilitzar i fer prevenció contra la violència a les dones, aplega 95 entitats i com a societat civil i associativa, considera que és una qüestió de tota la comunitat arribar a un compromís per eradicar-la.

Des dels barris, des de la comunitat educativa entesa com un conjunt entre educació familiar, lúdica, i reglada, volem incidir en que tothom conegui el perquè d'aquesta violència i com acabar amb ella. S'estan duen a terme polítiques públiques en aquest sentit, que donen eines com les lleis aprovades al Parlament de l'Estat i al de Catalunya, però fa falta que es faci seguiment del seu desplegament pel que fa a la prevenció i aquest és un aspecte important del projecte.

POBLACIÓ A QUI S'ADREÇA

A les AMPA, a les escoles de primària i instituts de secundària (famílies, professorat i alumnat) de tot Catalunya.

VALORS I PRINCIPIS

1. Lluitar contra la desigualtat de gènere i els estereotips sexistes.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

2. Promoure la reflexió sobre les identitats de gènere.
3. Treballar en xarxa l'educació en valors d'una societat lliure de violència de gènere.
4. Treballar en xarxa l'educació afectiva-emocional per tal de poder establir relacions satisfactòries basades en la igualtat i el respecte i no en la dependència.
5. Col·laborar en la formació d'una infantesa i joventut lliure i responsable, on la violència no sigui un atractiu sinó que en fomentem el rebuig
6. Mostrar la nostra posició ferma sempre a favor de les víctimes i de les persones i col·lectius que les recolzen, i en contra dels maltractadors.

OBJECTIUS GENERALS

- Sensibilitzar a la comunitat educativa, en relació a l'extensió de la violència de gènere i les seves conseqüències. Especialment a les AMPA, a les escoles de primària i als instituts de secundària (famílies, professorat i alumnat).
- Aconseguir una implicació real de la comunitat educativa (equip docent, famílies i alumnat) en la prevenció de la violència de gènere.
- Actuar des de la prevenció.
- Col·laborar amb les diferents institucions i entitats (Consells de Dones, PIAD, Consorci d'Educació, Centres de Recursos Pedagògics, Institut Català de les Dones) per tal d'implementar estratègies conjuntes contra la violència de gènere.
 - Desvetllar les creences i els estereotips culturals que sustenten la violència vers les dones i que es continuen transmetent a les noves generacions.
 - Posar de manifest la necessitat d'eines de prevenció educatives i socialitzadores que aturin les violències de gènere.
 - Desenvolupar la cultura de la no violència en les diferents relacions (parella, entre iguals, etc.)

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

- Descobrir els lligams existents entre les creences sexistes i la violència de gènere.
- Comprendre la complexitat de les causes que originen les violències.
- Qüestionar els estereotips i prejudicis prevalents.
- Dissenyar conjuntament models de relació igualitaris en base a la deconstrucció de les identitats de gènere extremadament polaritzades.
- Treballar l'educació afectiva i emocional.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Promoure el treball en xarxa de les diferents entitats i organismes que tenen entre els seus objectius l'eradicació de les violències de gènere.
- Elaborar el projecte d'informació i sensibilització per treballar amb la comunitat educativa de primària i secundària dels centres catalans.
- Oferir una sessió d'informació i motivació tant per les AMPA com pel professorat de les diferents escoles de primària i instituts de secundària.
- Oferir la informació tant a les AMPA com al personal docent sobre els recursos ja existents per treballar la prevenció de les violències de gènere a les aules.
- Realitzar una sessió informativa i de conscienciació a les AMPA de les escoles de primària i instituts de secundària que participin en el projecte.
- Implicar a les AMPA en el projecte contra les violències de gènere per què elles mateixes també siguin agents socialitzadors i educatius.

METODOLOGIA

Sovint la població en general li costa arribar als recursos existents o a coordinar la demanda dels que no hi ha. Per això volem fer de pont per informar i explicar totes les possibles mesures, tallers, xerrades, accions de prevenció de la violència contra les dones i a la vegada tenir força i arguments per exigir els

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

que facin falta.

Farem un recull de tots els recursos que hi ha en les associacions de la Plataforma en primera instància i arreu en altres entitats, per incentivar a que aquests col·lectius els utilitzin en la seva activitat educativa quotidiana.

Donada la diversitat d'entitats i d'organitzacions que participen en aquest projecte, i les diferents metodologies que utilitzen cadascuna d'elles, queden resumides així:

- Xerrades: informatives, de sensibilització
- Tallers: participatius
- Fòrums: participatius
- Treball en xarxa: reunions de l'equip coordinador i amb les entitats que hi participen.

L'utilització de cadascuna de les metodologies dependrà de la demanda, de les possibilitats i de l'entitat que realitzi l'activitat.

RESULTATS ESPERATS

- Guia de tots els recursos destinats a la informació, prevenció, formació i tractament de les violències de gènere.
- Augment de la demanda d'activitats de prevenció de violència de gènere entre el col·lectiu de les escoles de primària i instituts de secundària.

PLA DE REVALORACIÓ DEL PROJECTE

Com que el projecte es basa en realitzar activitats de prevenció a les escoles de primària i instituts de secundària de tot Catalunya, es realitzarà el nombre d'activitats que permeti el pressupost.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

PLA DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Per donar a conèixer el projecte, tenim previstes diverses accions durant l'any:

- A través de la xarxa, es publicitarà a la nostra web, així com en d'altres de les entitats col·laboradores i en blocs i xarxes socials.
- Es faran enviaments periòdics de correu electrònic a les llistes que disposa la Plataforma.
- Hi ha previsió de fer díptics informatius per difondre entre les escoles i els instituts, entre el teixit associatiu dels barris i entre totes les entitats i institucions que donen suport al projecte.
- Tal com varem fer l'any passat, es preveu realitzar un concert solidari per tal de donar a conèixer el projecte al públic al que normalment no arribem.

FASES DEL PROJECTE (PLANIFICACIÓ, EXECUCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ)

FASE 1. PLANIFICACIÓ (gener - març 2010)

- Reformulació del projecte respecte l'any 2009
- Calendarització de les accions
- Acords amb les diferents entitats promotores del projecte.
- Des de cada àmbit local (barris) trobar els contactes per arribar a les diferents parts de la població diana.
- Recollir informació: actualitzar les fitxes de les activitats i proposades per les entitats que integren la Plataforma.
- Recerca d'altres recursos que s'ofereixen a la ciutat (públics i privats)

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

FASE 2. EXECUCIÓ (abril – desembre 2010)

- Contactar amb els centres i ofertar les sessions informatives sobre el projecte, a càrrec de la Plataforma. Ofertar les activitats que realitzen les entitats que constitueixen la Plataforma.
- Desenvolupament de les sessions informatives i de les activitats escollides pels centres.
- Coordinació de les demandes per part de la Plataforma.
- Difusió del projecte, segons el pla previst
- Elaboració d'una guia de tots els recursos existents, destinats a la informació, prevenció, formació i tractament de les violències de gènere.

FASE 3. AVALUACIÓ (desembre 2010)

- Difusió dels resultats a les entitats participants, i a la resta de teixit associatiu de la ciutat, així com a les institucions.
- Valoració dels resultats de les activitats concretes que s'hagin dut a terme, a través de qüestionaris específics que s'hauran realitzat a l'alumnat, al professorat i a les AMPA.
- Avaluació de la consecució dels objectius.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

Barcelona, febrer de 2010